

YHTEISTOIMINTASOPIMUS

OULUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENTEN TOIMIVALTAISEN LUPAVIRANOMAINEN

1 SOPIMUKSEN OSAPUOLET JA TARKOITUS

Tämän sopimuksen osapuolia ovat Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnat sekä Oulun kaupunki (jäljempänä sopijakunnat). Tällä sopimuksella sovitaan 3.12.2009 voimaan astuneen Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista (palvelusopimusasetus) sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisesti yksinomaan sopijakuntien muodostamalla alueella harjoitettavaan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaistoimesta, muista palvelusopimusasetuksessa ja joukkoliikennelaissa paikalliselle toimivaltaiselle lupaviranomaiselle säädetyistä tehtävistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä.

Sopijakunnat hoitavat nämä tehtävät kuntalain 76 § ja 77 § mukaisesti siten, että Oulun kaupunki vastuukuntana perustaa niistä huolehtimaan yhteisen toimielimen.

2 YHTEISTOIMINNAN TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä joukkoliikennelain 6 §:n mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Seudullisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueelle laaditaan yhteinen joukkoliikennesuunnitelma ja siihen liittyvä palvelutasotavoite, jossa otetaan huomioon kuntakohtaiset, kuntien itse määrittelemät palvelutasotavoitteet. Toimivalta-alueen joukkoliikenteen kilpailuskohteet ja niiden laajuus valitaan niin, että saavutetaan sopijakuntien kannalta edullisin lopputulos ja erikokoisilla liikenteenharjoittajilla on mahdollisuus menestyä tarjouskilpailuissa.

Yhteistoiminnassa myös huolehditaan seudun kuntien edunvalvonnasta valtionavustusten ja valtion hankkiman ostoliikenteen suunnittelussa ja avustusten hakemisessa ja suunnitellaan muiden joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten kanssa seudun joukkoliikennepalveluiden kytkentä ja yhteensovittaminen laajempaan alueelliseen ja valtakunnalliseen joukkoliikenne- ja liikennejärjestelmään.

3 UUELLEEN JÄRJESTETTÄVÄT TEHTÄVÄT

Uudelleenjärjestely koskee joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtäviä 3.12.2009 voimaan astuvan joukkoliikennelain mukaisesti. Lainsäädännön muuttuessa myös yhteistoimintasopimukseen sisältyvät tehtävät muuttuvat vastaavasti.

Yksinomaan sopijakuntien muodostamalla alueella harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaisena toimii Oulun yhdyskuntalautakunnan alaisuudessa toimiva seudullinen joukkoliikennejaosto.

4 YHTEISET TOIMIELIMET JA VALMISTELU

Joukkoliikennejaosto

Joukkoliikennelain tarkoittaman seudullisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävien hoitamista varten perustetaan Oulun kaupungin organisaatioon kuuluva Oulun yhdyskuntalautakunnan alaisuudessa toimiva seudullinen joukkoliikennejaosto. Sen toimivalta-alueeseen kuuluvat sopijakuntien muodostama alue.

Joukkoliikennejaostossa on 13 jäsentä. Oulun kaupunginvaltuusto valitsee seitsemän (7) jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Iin, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnanvaltuustot valitsevat kukin yhden (1) jäsenen ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen.

Oulun kaupunginvaltuusto valitsee asettamistaan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätökset joukkoliikennejaostossa tehdään kuntalain mukaisesti. Mahdollinen äänestys toimitetaan avoimesti ja päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt. Henkilövaalissa äänien mennessä tasan valinnan ratkaisee arpa.

Joukkoliikennejaostossa asiat esittelee johtosäännössä määritetty kaupungin viranhaltija.

Oulun kaupunginhallituksen valitsemalla kaupunginhallituksen edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus joukkoliikennejaoston kokouksissa. Kukin sopimuskunta nimeää edustajan (viranhaltija tai luottamushenkilö), jolla on läsnäolo ja puheoikeus joukkoliikennejaostonkokouksissa.

Joukkoliikennejaoston toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Oulun kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosääntö ja hallintosääntö.

Johtosäännössä joukkoliikennejaoston ratkaisovalta ja erityistehtävät ovat:

- 1) valmistelee ja tekee kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoitteellisesta palvelutasosta
- 2) määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason ja hintaveloitteet (lipputyypit, lippujen asiakashinnat ja lipputuen osuuden) Oulun osalta ja muiden sopijakuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta.
- 3) päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta
- 4) päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta.
- 5) myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta
- 6) päättää sopijakuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
- 7) antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä

8) hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät.

Joukkoliikennejaoston tehtävänä on myös laatia joukkoliikenteen talousarviot, toimintasuunnitelmat ja tilinpäätökset ja vastata tehtäviinsä liittyvästä seurannasta, raportoinnista ja tietojen hallinnasta. Sen tehtäviin kuuluu selvittää joukkoliikenteen palvelutarpeita ja laatia tarvittavia joukkoliikennesuunnitelmia.

Oulun kaupunginhallituksella ei ole kuntalain 51 §:ssä tarkoitettua otto-oikeutta joukkoliikennejaoston käsittelemiin asioihin lukuun ottamatta päätösten laillisuusvalvonnan edellyttämää otto-oikeutta.

5 HENKILÖSTÖ JA YHTEISTYÖ

Oulun kaupungin joukkoliikennetiimi

Joukkoliikennejaoston toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin sijoitettu joukkoliikennetiimi.

Oulun seudun alueellinen joukkoliikennetyöryhmä

Kuntien ja Oulun kaupungin joukkoliikennetiimin välisen tiedonkulun varmistamiseksi ja kuntien tilaajanäkökulman välittämiseksi seudullisen joukkoliikennejaoston päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelua hoidetaan kaupunkiseudun säännöllisesti kokoontuvassa, ELY-keskuksen nimeämässä joukkoliikennetyöryhmässä. Oulun seudun alueellinen joukkoliikennetyöryhmä vastaa myös kaupunkiseudun ulkopuolelta kaupunkiseudulle tulevan joukkoliikenteen yhteen sovittamisesta kaupunkiseudun joukkoliikenteen kanssa. Sopijakunnat ja ELY-keskus ovat nimenneet edustajansa työryhmään ja työryhmä on valinnut keskuudestaan puheenjohtajan.

6 TALOUS JA KUSTANNUSTEN JAKO

Toiminnan kustannusten jaossa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- 1) Yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden kustannukset jaetaan pääsääntöisesti kuntien asukaslukujen suhteessa. Toisenlaisesta kustannustenjaosta voidaan sopia tapauskohtaisesti.
- 2) Organisaatiosta ja joukkoliikennejaoston toiminnasta aiheutuvat toimintakustannukset jaetaan asukaslukujen suhteessa.
- 3) Mahdollisten kaupunki- ja seutulippujen hintavelvoitteiden määrittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin kunta omalta osaltaan.
- 4) Kuntien yhdessä hankkiman liikenteen kustannukset jaetaan seuraavasti:

- Kunnan sisäisen liikenteen kustannuksista vastaa asianomainen kunta. Kunnilla on oikeus ostaa omalla kustannuksellaan lisäliikennettä.
- Kuntien välisen joukkoliikenteen kustannukset jaetaan niiden kuntien kesken, joita ko. liikenne palvelee, kunnasta ulospendelöinnin suhteessa. Tätä kustannusjakoa sovelletaan joukkoliikennelaissa määritellyn siirtymäajan päätyttyä eli 1.7.2014 alkaen. Kustannusjakoperustetta tarkistetaan viimeistään 31.12.2015 mennessä sellaiseksi, joka kuvaa mahdollisimman hyvin todellista matkustusta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.
- Viranomaistoiminnan kustannukset katetaan kuntien maksuosuuksilla, valtion avustuksilla sekä muilla mahdollisilla tuloilla.

Joukkoliikennejaosto laatii Oulun kaupunginvaltuustolle esityksen seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi.

Talousarvion valmistelussa on sopijakunnille varattava tilaisuus esityksen tekemiseen yhteistoiminnan tavoitteista ja rahoituksesta. Tätä varten seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio toimitetaan jäsenkunnille 30.8. mennessä ja hyväksytty talousarvio 15.1. mennessä.

Talousarviossa esitetään yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla ja muilla tuloilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Oulun kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi hyvissä ajoin ennen asian käsittelyä.

Joukkoliikennejaosto seuraa talousarvion toteutumista.

Sopijakunnan maksuosuus yhteistoiminnan menoihin määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksuosuutta määrättäessä, toteutuneista kustannuksista vähennetään valtionavustukset, lupamaksut ja muut toimintatuotot. Kuntien maksuosuuden suuruinen ennako laskutetaan neljännesvuosittain. Lopulliset maksuosuudet maksetaan tai liikaa perityt ennakot palautetaan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä. Mahdollinen ylijäämä jaetaan kustannuksien suhteessa ja maksetaan kunnille heinäkuun loppuun mennessä.

7 NEUVOTTELU-JA LAUSUNTOMENETTELYT

Muista kuin talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvistä neuvotteluista ja lausunnoista sovitaan seuraavaa:

Toimivalta-alueen yhteinen palvelutasomäärittely laaditaan määrääjäksi.

Oulun kaupungin joukkoliikennetiimi yhdessä Oulun seudun alueellisen joukkoliikennetyöryhmän kanssa valmistelee esityksen palvelutasomäärittelyksi. Joukkoliikennejaosto hyväksyy sen alustavasti ja lähettää esityksen kuntien päätettäväksi. Joukkoliikennetiimi laatii kuntien päätösten pohjalta esityksen palvelutasomäärittelyksi, jonka joukkoliikennejaosto hyväksyy ja toimeenpanee.

Suunnitteilla olevista joukkoliikennemuutoksista ja muista kuntien kustannuksiin vaikuttavista muutoksista joukkoliikennetiimi neuvottelee niiden kuntien kanssa, joita muutokset koskevat.

Liikennöintisuunnitelmista ja joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista merkittävistä järjestelyistä pyydetään asianosaisilta kunnilta lausunnot.

8 SOPIMUKSEN SEURANTA

Sopimuksen toteutumista seuraa joukkoliikennejaosto kerran vuodessa pidettävässä erityisessä arviointikokouksessa.

9 SOPIMUKSEN VOIMAANTULO JA IRTISANOMINEN

Sopimus astuu voimaan 1.1.2013.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen astuu voimaan seuraavan vuoden 1. päivänä. Irtisanominen merkitsee

sitä, että sopijapuoli luopuu sopimuksen tarkoittamasta yhteistyöstä.

Tämän sopimuksen muuttaminen edellyttää kaikkien sopijakuntien suostumusta, lukuun ottamatta kohdassa 3 mainittuja muutoksia lainsäädännön muuttumisen johdosta.

Joukkoliikennejaosto voi tehdä sopimukseen kuntien neuvottelemia vähäisiä ja teknisluonteisia tarkistuksia.

10 ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan keskinäisin neuvotteluin. Tarvittaessa neuvottelujen pohjaksi pyydetään Suomen Kuntaliiton asiantuntijalausunto. Jos ratkaisua ei näin synny, erimielisyydet ratkaistaan Oulun käräjäoikeudessa.

11 ALLEKIRJOITUKSET

Oulussa 19.6.2013

Markku Kehus, kunnanjohtaja, Ii

Tuomas Lohi, kunnanjohtaja, Kempele

Pekka Rajala, kunnanjohtaja, Liminka

Jouko Joensuu, kunnanjohtaja, Lumijoki

Jukka Syvävirta, kunnanjohtaja, Muhos

Matti Pennanen, kaupunginjohtaja, Oulu

Jukka Lampén, kaupunginlakimies, Oulu

Eeva Vanhanen, vs. kunnanjohtaja, Tyrnävä